

РОЛЯТА НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ В ПРОМЕНЯЩИЯ СЕ СВЯТ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

Силвия Тонева

Национална агенция за професионално образование и обучение

Изминалата една година на работа в нетипични условия и обучение предимно от дистанция провокира преподавателите да разберат по-добре ролята на информационните технологии в образованието. Практиката в провеждане на дистанционен учебен процес разшири използването на различни технологични решения и способности в голяма степен за самообразоването на учителите. Започвайки с основни инструменти за комуникация и обработване на съдържание в първите месеци на пандемията, уменията на преподавателите постепенно се развиват, а наборът от използвани учебни ресурси се разширява.

Да се преподават традиционни учебни предмети с иновативни цифрови инструменти и образователни ресурси, е истинско предизвикателство. Но учителската професия преминава през трансформация, която изисква за излагането на материала, решаването на задачи и изпитването, а дори за отчетността на трудовите дейности неминуемо да се прибегва до информационни и комуникационни технологии.

Усвоените знания и умения за прилагане на съвременни технически средства в обучението безспорно допринасят за повишеното самочувствие на педагозите. Те инвестират повече време за подготовка на необходимите ресурси за постигането на целите на урока. Налага се да адаптират или преработват съществуващи ресурси, а така също и да обезпечат технически прилагането им в урока.

Основни предизвикателства

– Ангажирането на обучаемите – нивото на мотивация на всеки ученик е различно. Ето защо задачата на преподавателя е да намери метод и съдържание, с което да привлече вниманието пред монитора, а така също и да търси активна обратна връзка от учениците.

– Поддържането на екипно взаимодействие в класа – липсата на лична комуникация и социални контакти могат сериозно да повлияят на желанието за

учене. Взаимната подкрепа, неформалните разговори, съвместните задачи и проекти спомагат за преодоляване дефицита на лично общуване.

– Ясни правила – в дни на динамични промени и пренастройване на деня в движение, управлението на времето и спазването на определени правила могат да бъдат решаващи. Създаването на последователност и следването на точен график в учебния процес ще помогне на обучаемите (и техните близки) да планират по-спокойно своя ден. Нека не забравяме, че в някои семейства в едно също време се налага деца на различна възраст да учат, а възрастни с различни професии – да работят.

– За някои обучаеми справянето със задачите от дистанционното обучение може да отнеме повече време, отколкото в традиционната класна стая. За различните условия, в които се учи днес, трябва да се прилагат различни подходи.

– Подкрепа и признание – оценката на усилията и напредъкът на обучаемите допринасят за постигането на желаните резултати от дистанционното обучение.

– Редовна проверка на усвоените знания – тя е важна част от процеса на мониторинг, който показва доколко ефективни са използваните технологии и обучителни методи.

– Вниманиe към безопасността при работа онлайн – защитата на личните данни и устройствата, с които се осъществява обучителният процес, следва да бъде постоянно на фокус. Продължителната употреба на цифрови инструменти и технологии и разнородните дейности онлайн отслабват бдителността на потребителите, ето защо е важно регулярно да се акцентира на защитата на информацията и данните.

– Оптимално време пред екрана – познаването на рисковете от прекомерното използване на цифрови устройства провокира все повече преподаватели да включват в своите задачи към обучаемите самостоятелно или екипно извършването на проучване, изследване на даден въпрос, решаване на проблем.

– Възпитание в режим на дистанционно обучение – в новата Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030 г.) е включена конкретна цел за възпитание в ценности. Освен образователна обучението има и възпитателна функция. Съществуват редица възможности за възпитателни дейности при дистанционното обучение – чрез продуктивни, творчески занимания. Но основното затруднение тук се явява кратката продължителност на часовете.

През 2021 г. ключовата роля на учителите в Европейското образователно пространство ще бъде подкрепена и от новата инициатива на програма „Еразъм+“ – Teachers Academies. Благодарение на нея ще бъдат финансирани проекти за насърчаване на сътрудничеството между преподавателите

в началното и продължаващото образование. В рамките на тази дейност ще се подкрепят институции, обучаващи учители за подобряване качеството на първоначалното обучение на учителите, както и за поддържане на професионалните им компетентности по време на развитието на тяхната кариера. Една от целите на новата програма е развитието на иновативни практики и ефективно използване на цифрови инструменти за онлайн обучение.

THE ROLE OF TEACHERS IN THE CHANGING WORLD OF EDUCATION AND TRAINING

✉ **Silvia Toneva**

National Agency for Vocational Education and Training

Sofia, Bulgaria

E-mail: s.toneva@navet.government.bg